

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

TÜRKİYE ENERJİ, NÜKLEER VE MADEN ARAŞTIRMA KURUMU (TENMAK)

2021 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2022

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	7
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	7
5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6. DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: 2020-2021 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Sonuçlarının Karşılaştırılması	4
Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranı	4
Tablo 3:2021 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı	5

KISALTMALAR

ANAEM	Ankara Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi
BOREN	Ulusal Bor Araştırma Enstitüsü
CERN	European Organization For Nuclear Research
ÇNAEM	Çekmece Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi
ETKB	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı
GYTE	Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü
INSARR	Integrated Safety Assessment of Research Reactors
İMİD	İdari ve Mali İşler Daire Başkanlığı
İTÜ	İstanbul Teknik Üniversitesi
İÜ	İstanbul Üniversitesi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
KYS	Kalite Yönetim Sistemi
NATEN	Nadir Toprak Elementleri Araştırma Enstitüsü
NGD	Nükleer Güvenlik Dairesi
NGDK	Nükleer Güvenlik Danışma Komitesi
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
RG	Resmi Gazete
SANAEM	Sarayköy Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi
SESAME	Orta Doğu Sinkrotron Işığın Deneysel Bilim ve Uygulama
TAEK	Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
TAGEM	Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü
TENMAK	Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırmalar Kurumu
TL	Türk Lirası
UAEA	Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı

---

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

57 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 679 uncu maddesinin değiştirilmesi suretiyle Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu kurulmuştur. Ayrıca, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 681 inci maddesi başlığıyla birlikte değiştirilerek Kurumun görev ve yetkileri aşağıdaki şekilde belirtilmiştir.

- Enerji, maden, iyonlaştırıcı radyasyon, parçacık hızlandırıcıları, nükleer teknoloji, bor, nadir toprak elementleri ve diğer elementlerle ilgili inovasyon ihtiyacını karşılamak, araştırmacılara bilimsel ortam temin etmek, yeni ürünlerin üretimini ve var olanların geliştirilmesini sağlamak, kamu ve özel hukuk kişileri ile işbirliği yaparak bilimsel araştırmalara katkıda bulunmak.

- Ar-Ge faaliyetlerini yapmak, yaptırmak, özendirmek, desteklemek, koordine etmek, izlemek ve bu amaçla program ve projeler geliştirmek.

- Ar-Ge faaliyetlerinin ülke yararına kullanılmasında izlenecek ulusal politika ve strateji önerilerini hazırlayıp Bakana sunmak.

- Ulusal politika ve stratejilere uygun olarak Ar-Ge faaliyetleri neticesinde geliştirilen ürünlerin geniş şekilde kullanımını sağlamak amacıyla her türlü araştırma, geliştirme, yenilik, tasarım, teknoloji edinme, üretim, test, yerlileştirme çalışmalarını yapmak veya yaptırmak, bu kapsamda kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve özel sektör ile işbirliği yapmak ve ortak projeler yürütmek.

- Kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ile özel sektörün Ar-Ge ürünlerinin geniş şekilde kullanımını sağlamak, yeni ürünlerin üretimi ve geliştirilmesi hakkında araştırma isteklerini değerlendirmek, bu konularda araştırma, geliştirme, yenilik, tasarım, teknoloji edinme, üretim, test ve yerlileştirme faaliyetlerine katılımı teşvik etmek, araştırma, geliştirme ve yenilik faaliyetleri sonucu elde edecekleri çıktılarının ticari değere dönüştürülmesini desteklemek; fikri ve sınai haklara ilişkin destek vermek, bu bentte sayılan amaçlarla Kurum tarafından belirlenecek usul ve esaslar doğrultusunda teminatlı veya bir defaya mahsus olmak üzere teminat alınmaksızın geri ödemeli ve/veya Bakan onayı ile hibe niteliğinde destekler vermek ve ön ödemede bulunmak; proje süresi ile sınırlı kalmak kaydı ile proje ikramiyesi vermek.

- Radyoaktif atık yönetimi ile ilgili Ulusal Radyoaktif Atık Yönetim Planını hazırlamak, bu alanda her türlü faaliyeti yerine getirmek veya yerine getirilmesini sağlamak, bu işlemlerin gerçekleştirilmesi için radyoaktif atık tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek, işletmeden çıkarmak veya kapatmak, Hesaplar Yönetim Kurulunun yönetimine katılmak.

- Enerji, maden, nükleer teknoloji, bor, nadir toprak elementleri ve diğer elementlere ilişkin ürünlerin çevre ve insan sağlığına etkileri ile ilgili araştırma yapmak ve yaptırmak.

- Görev alanı ile ilgili konularda insan kaynağı yetiştirilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, bu amaçla Kurum tarafından belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde ödül ve burs vermek, Kurum adına ve hesabına yabancı ülkelere yetiştirilmek üzere gönderilecek insan kaynağının yapacağı çalışmaları planlamak, bu amaçla diğer kurum ve kuruluşlar ile işbirliği yapmak ve izlemek.

- Görev alanı ile ilgili konularda eğitim programları hazırlamak, eğitim vermek, eğitim vermek isteyen kurum ve kuruluşları yetkilendirmek, eğitim alan kişileri sertifikalandırmak, yurtiçinde kurslar açmak ve açılmasına destek olmak.

- Görev alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarla işbirliği yapmak, yurtiçi ve yurtdışında araştırma ve geliştirme faaliyetlerini yürütmek ve/veya desteklemek, ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşların çalışmalarına katılmak, bu kurum ve kuruluşlara gerekirse üye olmak, bu alanda uluslararası bilimsel ve teknik anlaşmalara Türkiye Cumhuriyeti adına taraf olmak, yurtiçi ve yurtdışından sağlanacak kaynakların planlamasını ve dağıtımını yapmak. - Görev alanı ile ilgili ulusal ve uluslararası kongre, seminer gibi bilimsel toplantıları düzenlemek, desteklemek, bunlara bilimsel ve maddi katkı sağlamak ve katılmak.

- Görev alanı ile ilgili konularda bilgi toplama ve yayma, süreli-süresiz yayın faaliyetlerinde bulunmak, bu tür yayınları desteklemek; bilgi bankaları, kütüphane ve arşiv gibi bilimsel destek hizmetlerini sağlamak, ulusal ve uluslararası kuruluşlarla bu konuda işbirliği yapmak. Görev alanı ile ilgili ölçüm, analiz, dozimetri, kalibrasyon, metroloji, ışınlama, müdahale, teknik destek, inceleme, değerlendirme ve danışmanlık hizmetleri ile diğer hizmetleri vermek.

- Görev alanı ile ilgili konularda enstitüler, laboratuvarlar, teknoloji transfer ofisleri, araştırma geliştirme merkezleri, eğitim ve bilgilendirme merkezleri ve benzeri birimler kurmak, kurdurmak, işletmek, işlettirmek veya kapatmak. Görev alanı ile ilgili sermayesi ve kapsamı

Bakan tarafından belirlenen özel hukuk hükümlerine tabi şirket kurmak veya kurulmuş şirkete ortak olmak.

- Kurum tarafından Ar-Ge faaliyetlerinin desteklenmesi ve burs verilmesine ilişkin çağrı planlaması, çağrıya çıkılması, değerlendirme, karar ve izleme süreçlerine yönelik olarak oluşturulacak komisyon ve kurullara Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu temsilcisi de davet edilir. Kurum isterse bu faaliyetlerin tamamını veya bir kısmını başka kurum ve kuruluşlar eliyle de yaptırabilir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Özel bütçeli kurum olan Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu (TENMAK), Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının ilgili kuruluşudur. Kurum bünyesinde Bor Araştırma Enstitüsü, Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü, Temiz Enerji Araştırma Enstitüsü, Nadir Toprak Elementleri Enstitüsü ve Enerji Araştırma Enstitüsü ve koordinatörlüklerle diğer birimler bulunmaktadır. Biri Başkan 5 üyeden oluşan Yürütme Kurulu, kurumun en üst organı olmaktadır. Kurum başkanı aynı zamanda Yürütme Kurulu başkanı olup, üyelerin görev süreleri 3 yıl olmaktadır.

TENMAK'ta 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi 518 kişi, 375 sayılı KHK'nın Ek-27 nci maddesine tabi 29, 696 sayılı KHK kapsamında sürekli işçi kadrosuna geçirilen 249 personel olmak üzere 785 kişi istihdam edilmektedir. Geçici ve süreli sözleşmeli çalışanlarla birlikte toplam 833 personel görev almaktadır.

Yukarıdaki tablodan görüldüğü üzere, TENMAK personelin büyük çoğunluğu NÜKEN'de çalışmaktadır.

Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsü İstanbul yerleşkesi, Küçükçekmece Gölü kenarında, Ankara yerleşkesi ise Sarayköy'de bulunmaktadır. Diğer birimlerin tamamı Ankara'da yer almaktadır. Nükleer Enerji Araştırma Enstitüsünde TR-2 Araştırma reaktörü, düşük enerjili iyon hızlandırıcıları, gama ışınlama tesisi, proton ve elektron hızlandırıcıları, ayrıca, düşük düzeyli radyoaktif atık işleme ve geçici depolama tesisi yer almaktadır. TENMAK, Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (IAEA) ve OECD, SESAME, CERN gibi diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği içinde faaliyetlerini sürdürmektedir. Ayrıca, Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü (TAGEM) ve Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ile ortak projeler yürütmektedir.

1.3. Mali Yapı

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na ekli II sayılı Cetvelde yer alan özel bütçeli bir kurumdur. Kurum faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle ve faaliyet sonucunda elde ettiği gelirlerle gerçekleştirmektedir.

Tablo 1: 2020-2021 Yılları İkinci Düzey Ekonomik Kodlara Göre Bütçe Gelirleri Tahmin ve Gerçekleşme Sonuçlarının Karşılaştırılması

BÜTÇE GELİR SONUÇLARI						
EKO. KOD.	AÇIKLAMA	2020	2020	2021	2021	
		Planlanan	Gerçekleşen	Planlanan	Gerçekleşen	
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	6.967.000	14.280.767	8.100.000	20.803.159	
04	Alınan Bağış ve Yardımlar ile Özel Gelirler	275.924.724	186.094.000	267.814.000	182.172.000	
05	Diğer Gelirler	69.000	8.980.481		52.398.015	
TOPLAM		282.960.724	209.355.248	275.914.000	255.373.174	

TENMAK'ın 2021 yılında 275.914.000 gelir bütçesi tahmin edilmiştir. Beklenenden daha az gelir elde eden TENMAK 279.499.145 TL gerçekleştirmiştir.

Tablo 2: 2021 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Oranı

Eko. Kod.	Açıklama	Başlangıç Ödeneği(TL)	Yıl Sonu Ödeneği (TL)	Harcama (TL)	Gerçekleşme Oranı
01	Personel Giderleri	93.706.000	93.722.000,00	88.583.039	95
02	SGK Devlet Primi Giderleri	14.706.000,00	14.724.000,00	13.837.610,83	94
03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	24.119.000,00	31.180.250,00	27.271.994	87
05	Cari Transferler	82.529.000,00	83.613.000,00	81.551.295,09	98
06	Sermaye Giderleri	60.554.000	79.363.300	59.976.741	76
07	Sermaye Transferleri	7.200.000	2.400.000	2.353.803,25	98
Toplam		282.814.000	305.002.550,39	273.574.483,17	90

TENMAK'a başlangıç ödeneği olarak 282.814.000 TL tahsis edilmiştir. Yıl sonunda 305.002.550,39 TL yıl sonu ödenek verilmiştir. Toplam tahsis edilen ödeneğin % 90 oranında harcama gerçekleşmiştir.

Tablo 3:2021 Yılı Bütçe Giderleri Gerçekleşme Dağılımı

Birinci Düzey 830 Bütçe Giderleri	2021 Yılı Harcamaları	
	TL	(%)
01. Personel Giderleri	88.583.039,40	32,38%
02. SGK Devlet Primi Giderleri	13.837.610,83	5,06%
03. Mal ve Hizmet Giderleri	27.271.994,88	9,97%
05. Cari Transferler	81.551.295,09	29,81%
06. Sermaye Giderleri	59.976.741,20	21,92%
07. Sermaye Transferleri	2.353.803,25	0,86%
Toplam	273.574.484,65	

TENMAK harcamaları, personel harcamaları, cari transfer ve sermaye giderleri en yüksek harcama kalemlerini oluşturmaktadır. Cari transferler kalemindeki en önemli giderler, CERN gibi Uluslar arası ajanslara üyelik ödemelerinden oluşmaktadır.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu, muhasebe işlemlerini Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne tabi olarak yürütmekte olup, mali rapor ve tablolarını ilgili Yönetmeliğe göre hazırlamakta ve tahakkuk esaslı muhasebe sistemi uygulamaktadır. Muhasebe kayıtları Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemleri üzerinden Kamu Mali Yönetim Sistemi (MYS) modülü kullanılarak yapılmaktadır.

Yıllık kaynak ve kullanım tahminleri ve gerçekleştirmelerinden oluşan kurum bütçesi, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından hazırlanmaktadır.

TENMAK'ın harcamaları; personel giderleri, demirbaş alımları, mal ve hizmet alımları, diğer cari harcamalar, sermaye giderleri, cari transferler ile sermaye transferlerinden oluşmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar” ın 5 inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esaslarının 8’inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Öz kaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

---

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

TENMAK, 28.03.2020 tarihinde 57 nolu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile kurulmuştur. İç kontrol yapısının kurulabilmesi için, kurumun hedefleri ile birlikte görev ve sorumluluklarının yanı sıra organizasyonel yapının tamamlanması gerekmektedir. Toplam 5

enstitü başkanlığından oluşan TENMAK’da, henüz iki enstitü başkanının atanmamış olması ve atanan başkan yardımcılarında birinin istifa etmesi neticesinde organizasyonel yapı tam anlamıyla tamamlanamamıştır. Kuruma ait risk envanterinin oluşması çalışmalarını devam ettirmektedir.

TENMAK 2021 yılı çalışmaları kapsamında, Kamu İç Kontrol Standartları, uluslararası standartlar ve iyi uygulama örnekleri çerçevesinde, iç kontrolün bileşenleri olan kontrol ortamı, risk değerlendirmesi, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim ile izleme bileşenleri esas alınarak çalışmalara devam etmiştir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Türkiye Enerji, Nükleer ve Maden Araştırma Kurumu 2021 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan, geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>